

VN/30556/2023

Hyvinvointialueiden vuokratyövoiman käyttöä selvittävä verkosto

Asettaminen ja toimikausi

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut verkoston tunnistamaan ja skaalaamaan hyvinvointialueiden erityisesti yksityisiltä palveluntuottajilta hankitun vuokratyövoiman, sekä tarvittavassa laajuudessa myös muiden ostopalveluiden tarpeen ja käytön vähentämistä tukevia toimia. Verkoston toimikausi on 24.10.2023 – 31.12.2023.

Tausta

Hallitusohjelmassa todetaan, että palveluiden saatavuutta uhkaavan sote-henkilöstön vaje vaatii sekä lyhyen että pitkän aikavälin toimia.

Hallitus panostaa nopeisiin toimenpiteisiin, jotta voidaan lisätä kustannustehokasta oman henkilöstön ja ostopalvelujen käyttöä ja hillitä kallista lyhytaikaisen vuokratyövoiman käyttöä sekä suunnata sitä tilanteisiin, joihin se parhaiten soveltuu. Hyvinvointialueiden välistä työnjakoa, yhteistyötä ja erityisosaamisen saatavuutta tarkastellaan, soveltuvien osin myös yhteistyöaluetasolla ja kansallisesti huomioiden muut hallitusohjelmassa sovitut toimenpiteet osana sote-palvelureformia ja toteutettavaa Hyvän työn ohjelmaa.

Tavoite ja tehtävät

Tunnistaa ja arvioida erityisesti yksityisiltä palveluntuottajilta hankitun vuokratyövoiman, sekä tarvittavassa laajuudessa myös muiden ostopalveluiden tarpeen ja käytön vähentämistä edesauttavia toimia pohjautuen hyvinvointialueilla jo aloitettuun työhön. Toimilla on tarkoitus tukea laajasti työvoiman riittävyyttä tarkastelevan Hyvän työn ohjelman tehtävää.

Erityisesti lääkärien osalta joidenkin erityisalojen palkkiot ovat kestäättömällä tasolla. Kyseessä on kuitenkin vain jäävuoren huippu, koska lääkäreiden määrä on rajallinen verrattuna hoitohenkilökuntaan. Vastaava kehitys on mahdollinen myös muita sote-tehtäviä koskien, hoitohenkilökunnan lisäksi esim. psykologit ja kuraattorit, ja silloin mittakaava olisi aivan toinen.

Hyvinvointialueilta koottuja ratkaisuja

Erilaiset lisäkorvaukset alueiden omille työntekijöille (vähentäisivät vuokratyöhön siirtymisen houkuttelevuutta), samoin toimisivat joustavammat ja työntekijämyönteisemmät työehdot (esim. tulospalkkaus). Lääkäreiden osalta ammatinharjoittajamalli voisi tarjota vaihtoehdon. Rekrytointi omaan yksikköön tai inhouse-yhtiölle. Alueiden yhteiset tai YTA-tasoiset vuokratyövoiman kilpailutusehdot. Tarkennettu työvoiman hankintapolitiikka ja -sopimukset, tulosten ja vaikuttavuuden hankinta. Lisääntynyt sopimusvalvonta ja epäkohtiin puuttuminen. Yhteinen päätös pidättäytyä vuokratyövoiman hankinnasta. Kansalliset keinot vuokratyövoiman käytön ja hinnan sääntelemiseksi. Säästösten mahdollisuus velvoittaa osa tehtävistä virkatyöksi sekä mahdollinen sivutoimien kieltäminen. Ostotyövoiman käyttökielto osana ohjausta ja muutosohjelmaa.

Valtakunnallisen henkilöstösuunnittelun pohjaksi hankitaan tieto olemassa olevien virkojen suhde reaalisesti saatavilla olevaan työvoimaan verrattuna (esim. psykiatrian epävirallisen laskelman mukaan virkoja on huomattavasti enemmän kuin käytettävissä olevia henkilötyövuosia. Alueet ostavat lääkäreitä

VN/30556/2023

toisiltaan). Työn tuottavuuden lisäys (haasteena esim. että nykytilanteessa lääkäri saattaa saada kolmen päivän työllä palkan, jonka aiemmin sai viiden päivän työstä). Digitalisaatiota ja teknologiaa ei huomioida tarpeeksi (esim. hoitotakuussa ja hoivahenkilöstön mitoituksessa).

Toimeksianto

Verkoston toimeksianto on:

- Muodostaa tilannekuva vuokratyön käytöstä ja palvelujen ostoista tarvittavassa laajuudessa.**
- Tunnistaa, aikatauluttaa ja suunnitella toimeenpanoa koskevat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi**
 - Toteuttamiskelpoiset, nopeasti/pidemmällä aikavälillä alueilla käyttöön otettavat toimet ja hyvät käytännöt skaalattavaksi.
 - Ohjauksen keinot.
 - Mahdolliset nopeat säädösmuutokset.

Organisointi

Toimenpiteiden valmistelua ja tukea varten asetetaan Hyvinvointialueiden vuokratyövoiman käyttöä selvittävä verkosto, jossa ovat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, sisäministeriö, sekä keskeiset hyvinvointialueet. Toimilla on tarkoitus tukea Hyvän työn ohjelman tehtävää ja tehdä tarvittavaa yhteistyötä. Valmistelussa käydään säännöllistä vuoropuhelua hyvinvointialueiden sekä sote-alan ammattiryhmien edustajien kanssa. Verkoston tulee työssään kuulla työmarkkinaosapuolia. Verkosto voi lisäksi tarvittaessa kuulla muita asiantuntijoita työskentelyn edellyttämällä tavalla.

Puheenjohtaja:

Veli-Mikko Niemi, kansliapäällikkö, STM

Jäsenet:

Riitta Aejmelaeus, budjettineuvos, VM

Erkki Papunen, hallitusneuvos, STM

Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM

Marina Kinnunen, hyvinvointialuejohtaja, Pohjanmaan hyvinvointialue

Santeri Seppälä, hyvinvointialuejohtaja, Etelä-Savon hyvinvointialue

Juha Jolkkonen, toimialajohtaja, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, Helsingin kaupunki

Pysyvät asiantuntijat:

Henrika Nybondas-Kangas, neuvottelujohtaja, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT

Sara Launio, ylilääkäri, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sihteerit:

Tia-Maria Kirkonpelto, erityisasiantuntija, STM

Juri Matinheikki, johtava erityisasiantuntija, VM

VN/30556/2023

Kustannukset

Verkoston työ tehdään virkatyönä. Osallistujat vastaavat omista matkakuluistaan. Mahdolliset muut hankekulut maksetaan momentilta 33.01.01.01., toimintayksikkö 5 500 830 200.

Osastopäällikkö Kari Hakari

Johtaja Jaska Siikavirta

Jakelu Päätöksessä mainitut

Tiedoksi Ministerit Juuso, Grahn-Laasonen, Ikonen ja Rantanen
Valtiosihteerit
Erityisavustajat
STM osastot

VN/30556/2023-STM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: